

E) OBSERVACIONS NORMATIVES

En aquest apartat es facilita el contingut de les referències normatives citades a l'apartat anterior, així com altres observacions que cal tenir en compte.

Llei Orgànica 2/2006, modificada per la LO 8/2013

En l'etapa primària es posa l'èmfasi en l'atenció a la diversitat l'alumnat i en la prevenció de les dificultats d'aprenentatge, actuant tan aviat com es detectin.

L'educació secundària obligatòria ha de combinar el principi d'una educació comuna amb l'atenció a la diversitat de l'alumnat, permetent als centres l'adopció de les mesures organitzatives i curriculars que resultin més adequades a les característiques del seu alumnat, de manera flexible i en ús de la seva autonomia pedagògica.

L'atenció a la diversitat és una necessitat que abasta a totes les etapes educatives i tots els alumnes. És a dir, es tracta de contemplar la diversitat de les alumnes i alumnes com a principi i no com una mesura que correspon a les necessitats d'uns pocs.

Article 4.3. Sense perjudici que al llarg de l'ensenyament bàsic es garanteixi una educació comú per als alumnes, s'adoptarà l'atenció a la diversitat com a principi fonamental.

Quan la diversitat ho requereixi, s'adoptaran les mesures organitzatives i curriculars pertinents, segons el que disposa la present Llei.

Article 19. En aquesta etapa [educació primària] es posarà especial èmfasi en l'atenció a la diversitat de l'alumnat, en l'atenció individualitzada, en la prevenció de les dificultats d'aprenentatge i en la posada en pràctica de **mecanismes de reforç** tan aviat com es detectin aquestes dificultats.

Article 22.

4. L'educació secundària obligatòria s'organitzarà d'acord amb els principis d'educació comuna i d'atenció a la diversitat de l'alumnat. Correspon a les Administracions educatives regular les mesures d'atenció a la diversitat, organitzatives i curriculars, que permetin als centres, en l'exercici de la seva autonomia, una organització flexible dels ensenyaments.

5. Entre les mesures assenyalades en l'apartat anterior es contemplaran les adaptacions del currículum, la integració de matèries en àmbits, els agrupaments flexibles, els desdoblaments de grups, l'oferta de matèries optatives, programes de reforç i programes de tractament personalitzat per a l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu.

6. En el marc del que disposen els apartats 4 i 5, els centres educatius tindran autonomia per organitzar els grups i les matèries de manera flexible i per adoptar les mesures d'atenció a la diversitat adequades a les característiques del seu alumnat.

7. Les mesures d'atenció a la diversitat que adoptin els centres estaran orientades a la consecució dels objectius de l'educació secundària obligatòria per part de tot el seu alumnat i no podran, en cap cas, suposar una discriminació que els impedeixi aconseguir aquests objectius i la titulació corresponent.

Article 26.1. Els centres elaboraran les seves propostes pedagògiques per a aquesta etapa [ESO] des de la consideració de l'atenció a la diversitat i de l'accés de tot l'alumnat a l'educació comuna. Així mateix, han d'arbitrar mètodes que tinguin en compte els diferents ritmes d'aprenentatge dels alumnes, afavoreixin la capacitat d'aprendre per si mateixos i promoguin el treball en equip.

Ordre ECD/65/2015

Article 7.4. Els nivells de desenvolupament de les competències s'han de poder mesurar a través d'indicadors d'assoliment, com ara rúbriques o escales d'avaluació. Aquests indicadors d'assoliment han d'incloure rangs dirigits a avaluar desenvolupaments que tinguin en compte el principi d'atenció a la

diversitat.

Annex II. Els mètodes han de partir de la perspectiva del docent com a orientador, promotor i facilitador del desenvolupament competencial en els alumnes; a més, s'han d'enfocar a la realització de tasques o situacions-problema, plantejades amb un objectiu concret, que els alumnes han de resoldre fent un ús adequat dels diferents tipus de coneixements, destreses, actituds i valors; així mateix, han de tenir en compte l'atenció a la diversitat i el respecte pels diferents ritmes i estils d'aprenentatge mitjançant pràctiques de treball individual i cooperatiu.

Decret 71/2008

Article 5 Principis metodològics i pedagògics

1. En aquesta etapa s'ha de posar especial èmfasi a l'atenció a la diversitat de l'alumnat, a l'atenció individualitzada orientada a aconseguir el màxim desenvolupament de cadascun dels alumnes i a la prevenció i resposta a les dificultats d'aprenentatge identificades prèviament o a aquelles que vagin sorgint al llarg de l'etapa.

Article 13 Atenció a la diversitat

1. Tot l'alumnat, amb independència de les especificitats individuals o de caràcter social, té dret a una educació adequada a les seves necessitats i característiques.

2. S'entén per alumnat amb necessitats educatives especials aquell que requereix, durant un període de la seva escolarització o al llarg de tota l'escolarització, determinats suports i atencions educatives específiques derivades d'una discapacitat, de trastorns greus de conducta o emocionals o de trastorns generalitzats de desenvolupament. La Direcció General d'Innovació ha d'identificar i valorar l'alumnat amb necessitats educatives especials mitjançant professionals amb la qualificació adient. Aquests professionals han d'establir, en cada cas, els plans d'actuació en relació amb les necessitats educatives de cadascun dels alumnes, comptant amb el parer dels pares i mares, de l'equip directiu i del professorat del centre corresponent. La Conselleria d'Educació i Cultura ha d'aportar els recursos humans i materials necessaris, i ha d'establir els criteris i mecanismes per garantir

l'atenció integrada i normalitzada en els centres educatius ordinaris de l'alumnat amb necessitats educatives especials temporals o permanents, a fi que puguin assolir els objectius generals que s'estableixen per a tot l'alumnat.

3. La Conselleria d'Educació i Cultura ha d'escolaritzar l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu que s'incorpora al sistema educatiu fent una **distribució equilibrada** entre els centres de cada zona sostinguts amb fons públics.

4. L'escolarització dels infants amb **altes capacitats** intel·lectuals s'ha de flexibilitzar de forma que pugui **anticipar-se un curs** l'inici de l'escolarització en l'educació primària, quan es prevegi que aquesta decisió és la més adient per al seu desenvolupament personal i social. Aquesta mesura es prendrà quan l'informe psicopedagògic així ho aconselli, prèvia autorització expressa de la direcció general corresponent

5. L'infant, excepcionalment, pot **romandre** escolaritzat en el segon cicle de l'educació infantil **un any més** dels tres que el constitueixen, quan el dictamen d'escolarització així ho aconselli, prèvia autorització expressa de la direcció general corresponent.

Decret 39/2011

Article 3. Criteris d'actuació

1. Tots els alumnes, amb independència de les seves especificitats individuals o de caràcter social, tenen dret a una **educació adequada a les seves necessitats i característiques**. Les mesures d'atenció a la diversitat han d'orientar-se a donar resposta a les necessitats educatives dels alumnes perquè puguin assolir els objectius i, si és el cas, les competències bàsiques de les diverses etapes educatives, i en cap cas poden suposar cap discriminació que dificulti aquest assoliment i la titulació corresponent.

2. L'atenció a la diversitat s'ha de regir pels principis de qualitat, equitat, igualtat d'oportunitats, normalització, integració i inclusió i igualtat entre dones i homes, i ha de garantir l'accessibilitat universal i la cooperació de la comunitat educativa.

3. L'actuació educativa, amb referència a l'atenció a la diversitat:

a) Ha d'afavorir la inclusió escolar i social. Les actuacions han de tenir com a referents essencials la necessària normalització de les diferències en el context de l'aula i del centre, el respecte a aquestes diferències i l'èmfasi en la superació dels obstacles.

b) Ha d'inserir-se en l'organització del centre. La resposta educativa a les necessitats dels alumnes requereix una flexibilitat en la proposta de modalitats organitzatives.

c) Ha d'estar inclosa en el currículum. A l'hora de desenvolupar el currículum, els centres han d'afavorir el tractament de la diversitat i han de tenir present la pluralitat que s'aprecia a l'aula.

d) S'ha de basar en la reflexió conjunta i en la col·laboració entre els professors i entre aquests i les famílies. e) Ha d'integrar els recursos que li ofereix l'entorn i al mateix temps ha d'obrir-se i oferir-se a les institucions, famílies i associacions per enriquir-se mútuament.

4. La Direcció General [competent en matèria d'atenció a la diversitat] ha d'establir els procediments i els recursos necessaris per identificar les necessitats específiques dels alumnes tan aviat com sigui possible i amb l'ajut de personal amb la qualificació adequada. Així mateix, ha de facilitar la coordinació de tots els professionals que intervinguin en l'atenció als alumnes. L'atenció integral als alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu s'ha d'iniciar des del mateix moment en què aquesta necessitat sigui identificada, amb independència de l'edat de l'alumne, i s'ha de regir pels principis de normalització i d'inclusió.

5. La Direcció General [competent en matèria d'escolarització de l'alumnat] ha d'escolaritzar els alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu que s'incorporen al nostre sistema educatiu distribuint-los de forma equilibrada entre els centres sostinguts amb fons públics de cada zona.

6. La Direcció General [competent en matèria de planificació, centres i/o d'escolarització de l'alumnat] ha d'adoptar mesures singulars als centres o a les zones geogràfiques en què sigui necessària una intervenció educativa compensatòria.

7. Quan la resposta educativa a les necessitats específiques de determinats alumnes sobrepassi l'àmbit de la Conselleria d'Educació i Cultura, el conseller ha de promoure l'establiment d'acords amb les

conselleries o administracions públiques competents, com també amb les entitats privades i associacions sense ànim de lucre, amb la finalitat de dotar els centres dels recursos humans i materials adients i afavorir la inclusió educativa i la inserció sociolaboral.

8. La Conselleria d'Educació i Cultura ha d'afavorir la col·laboració de les associacions, federacions i confederacions de pares i mares que potenciïn la realització de projectes destinats a la integració social en general i dels alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu en particular, així com altres projectes que promoguin actituds de respecte envers la diversitat.

Article 5 El pla d'atenció a la diversitat

1. Tots els criteris especificats en l'article 3 han de guiar el contingut del pla d'atenció a la diversitat que cada centre ha d'elaborar dins el marc del projecte educatiu de centre.

2. El pla d'atenció a la diversitat té com a finalitat **adequar la intervenció educativa a les característiques i necessitats de tots els alumnes**. L'elaboració del pla correspon a l'equip directiu, amb l'assessorament dels coordinadors de cicles o dels caps de departament i amb la col·laboració del servei d'orientació educativa. Correspon aprovar-lo al claustre de professors, a proposta de la comissió de coordinació pedagògica.

3. Aquest pla ha d'incloure, com a mínim, els aspectes següents:

a) Resum valoratiu de les característiques del centre i del seu entorn per a la detecció de necessitats.

b) Determinació d'objectius.

c) Mesures ordinàries de suport i mesures específiques de suport que es determinin.

d) Organització dels recursos humans i materials per desenvolupar les mesures d'atenció a la diversitat.

e) Principis i organització de l'acció tutorial.

f) Pla d'acolliment per facilitar la integració dels alumnes que s'incorporin

al centre procedents d'altres centres docents o d'altres països o que s'escolaritzin per primera vegada.

g) Organització de la detecció, la identificació i la valoració de les necessitats, així com del seguiment de l'evolució dels alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu.

h) Avaluació i seguiment del pla.

4. També s'hi poden incloure altres mesures específiques de suport no esmentades en aquest Decret. La Direcció General d'Innovació i Formació del Professorat ha d'autoritzar aquestes mesures sempre que no signifiquin discriminació ni segregació; que s'hagin acordat prèviament al claustre i tenguin el vistiplau de l'inspector educatiu corresponent.

Capítol V Escolarització d'alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu

Article 22 Criteris generals

5. [...] Els alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu han de ser atesos, amb caràcter general, en el seu grup de referència, juntament amb la resta d'alumnes, d'acord amb les mesures organitzatives i curriculars i els recursos prevists en el pla d'atenció a la diversitat.

Decret 32/2014

Article 17 Atenció a la diversitat

1. Tots els alumnes, amb independència de les especificitats individuals o de caràcter social, tenen dret a una educació adequada a les seves necessitats i característiques.

2. L'atenció a la diversitat fa referència a les decisions organitzatives, metodològiques i curriculars que caracteritzen una pràctica educativa orientada a afavorir el progrés educatiu, personal i social de tots i cada

un dels alumnes.

3. El **pla d'atenció a la diversitat** és el marc en què es recullen les actuacions que el centre educatiu preveu per ajustar l'atenció educativa a les característiques i necessitats de tots els alumnes. Per tant, ha de fer referència tant a actuacions generals com a mesures específiques de suport, tot respectant els principis d'equitat, igualtat d'oportunitats i inclusió educativa.

Article 19 Autonomia dels centres docents

4. Els centres docents han de desenvolupar i completar el currículum i les **mesures d'atenció a la diversitat** establertes per les administracions educatives, adaptant-les a les característiques dels alumnes i a la seva realitat educativa per atendre tots els alumnes. Així mateix, han d'arbitrar **mètodes** que tenguin en compte els **diferents ritmes d'aprenentatge** dels alumnes, afavoreixin la capacitat d'aprendre per si mateixos i promoguin el treball en equip

Article 20 Projecte educatiu

3. El projecte educatiu ha d'incloure com a mínim els elements següents:

- a) Els trets d'identitat del centre.
- b) La concreció curricular.
- c) El **pla d'atenció a la diversitat**.
- d) El projecte lingüístic.
- e) El reglament d'organització i funcionament.
- f) El pla de convivència

Decret 34/2015

Article 2 Principis generals

L'educació secundària obligatòria s'organitza d'acord amb els principis d'educació comuna i **d'atenció a la diversitat** dels alumnes. Les mesures

d'atenció a la diversitat en aquesta etapa estan orientades a respondre a les necessitats educatives concretes dels alumnes, a assolir els objectius de l'educació secundària obligatòria i a adquirir les competències corresponents, i no poden suposar, en cap cas, una discriminació que els impedeixi d'assolir aquests objectius i competències i la titulació corresponent.

Article 7 Principis metodològics i pedagògics

1. En aquesta etapa s'ha de posar un èmfasi especial en l'atenció a la diversitat dels alumnes, en l'atenció personalitzada orientada a aconseguir el màxim desenvolupament de cada un dels alumnes i en la resposta a les dificultats d'aprenentatge identificades prèviament o a les que vagin sorgint al llarg de l'etapa.

Article 8 Procés d'aprenentatge i atenció personalitzada

1. Els centres han d'elaborar les seves propostes pedagògiques per a aquesta etapa des de la consideració a l'atenció a la diversitat i a l'accés de tots els alumnes a l'educació comuna. Així mateix, han d'arbitrar mètodes que tenguin en compte els diferents ritmes d'aprenentatge, que afavoreixin la capacitat d'aprendre per si mateixos i promoguin l'aprenentatge en equip.

Article 23 Mesures organitzatives i curriculars per a l'atenció a la diversitat

1. Correspon a la Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats regular les mesures d'atenció a la diversitat organitzatives i curriculars, incloses les mesures d'atenció als alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu, que permetin als centres, en l'exercici de la seva autonomia, una organització flexible dels ensenyaments.

2. Entre les mesures indicades en l'apartat anterior s'hi han de preveure les adaptacions del currículum, la integració de matèries en àmbits, els agrupaments flexibles, el suport en grups ordinaris, els desdoblaments de grups, l'oferta de matèries específiques, els programes de millora de l'aprenentatge i del rendiment i altres programes de tractament personalitzat per als alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu.

A aquests efectes, els centres tenen autonomia per organitzar els grups i les matèries de manera flexible i per adoptar les mesures d'atenció a la diversitat més adequades a les característiques dels seus alumnes i que permetin aprofitar millor els recursos de què disposen. Les mesures d'atenció a la diversitat que adopti cada centre formen part del seu projecte educatiu, de conformitat amb el que estableix l'article 121.2 de

la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig.

3. L'escolarització dels alumnes amb necessitats educatives especials en centres ordinaris es pot prolongar un any més del que disposa l'article 18.4 d'aquest Decret.

Article 27 Projecte educatiu

El projecte educatiu ha d'incloure com a mínim els elements següents:

- a) Els trets d'identitat del centre.
- b) La concreció curricular.
- c) El pla d'atenció a la diversitat.
- d) El pla d'acció tutorial
- e) El projecte lingüístic.
- f) El reglament d'organització i funcionament.

Article 30 Recursos

4. En el procés d'aplicació de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, la Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats ha de proveir els recursos necessaris per garantir:

- e) L'atenció a la diversitat dels alumnes i en especial l'atenció als que presenten necessitats específiques de suport educatiu.

Decret 35/2015

Article 20 Atenció a la diversitat

1. En l'organització dels estudis del batxillerat s'ha de parlar una atenció especial als alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu. En aquest sentit, correspon a la Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats establir les condicions d'accessibilitat i disseny universal i els recursos de suport que afavoreixin l'accés al currículum dels alumnes amb necessitats educatives especials, i adaptar els instruments i, si escau, els temps i suports que assegurin una correcta avaluació d'aquests alumnes. L'escolarització dels

alumnes amb **altes capacitats** intel·lectuals, identificats com a tal segons el procediment i en els termes que determini la Direcció General [competent en matèria d'atenció a la diversitat], es pot **flexibilitzar**, en els termes que determini la normativa vigent.

2. Els centres que imparteixen els ensenyaments del batxillerat han d'**adoptar mesures d'acolliment i adaptació** per als alumnes que s'incorporin en qualsevol moment de l'etapa. La Direcció General [competent en matèria de planificació i/o d'escolarització] ha d'adoptar les mesures necessàries per fer una **distribució equilibrada** d'aquests alumnes entre els centres sostinguts amb fons públics.

Article 21 Autonomia dels centres docents

4. Els centres docents han de desplegar i completar el currículum i les **mesures d'atenció a la diversitat** establertes per les administracions educatives, adaptant-les a les característiques dels alumnes i a la seva realitat educativa per atendre tots els alumnes. Així mateix, han d'arbitrar **mètodes** que tenguin en compte els **diferents ritmes** d'aprenentatge dels alumnes, afavoreixin la capacitat d'aprendre per si mateixos i promoguin la feina en equip.

Article 22 Projecte educatiu

El projecte educatiu ha d'incloure com a mínim els elements següents:

- a) Els trets d'identitat del centre.
- b) La concreció curricular.
- c) El **pla d'atenció a la diversitat**.
- d) El pla d'acció tutorial.
- e) El projecte lingüístic.
- f) El reglament d'organització i funcionament.